

2. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996 року та положення Бернської конвенції (1971 р.), на які містяться посилання у Договорі (Договір ВОІВ про авторське право) (1996). URL. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770#Text
3. Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року). URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/189/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Директива Європейського парламенту та Ради ЄС № 2009/24/ЄС від 23.04.2009 р. про правову охорону комп'ютерних програм (зведена редакція), Європейський союз (ЄС). URL. <https://www.wipo.int/wipolex/ru/legislation/details/8612>

Жогло Ольга Володимирівна

викладач кафедри психології діяльності в особливих умовах Національний університет цивільного захисту України

ПСИХОЛОГІЧНА АНАЛІТИКА В СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

У сучасних умовах діяльність органів сектору безпеки і оборони України відзначається високим рівнем невизначеності та постійною загрозою для життя і здоров'я персоналу. Виконання завдань у таких умовах потребує швидкого прийняття рішень та роботи під значним психоемоційним навантаженням. Ці особливості формують складну операційну реальність, де управлінські рішення мають стратегічний характер і можуть нести високі ризики. У цьому контексті інформаційно-аналітичне забезпечення стає не просто допоміжним інструментом, а

ключовим механізмом, що забезпечує планування, оцінку ризиків і оперативне реагування на загрози [1] .

Ефективність будь-яких аналітичних систем значною мірою залежить від людського фактору – психоемоційного стану персоналу, його здатності до адаптації, стресостійкості та когнітивної гнучкості. Саме тому сучасні системи управління потребують інтеграції психологічної аналітики як окремого компонента інформаційно-аналітичного забезпечення. Ігнорування психофізіологічних особливостей людини може призвести до неефективного використання навіть найсучасніших технічних та інформаційних платформ і зробити управлінські рішення неточними або небезпечними [2] .

Психологічна аналітика у цьому контексті визначається як сукупність методів, інструментів та технологій, що дозволяють оцінювати психологічну готовність персоналу, прогнозувати рівень стресових реакцій, виявляти фактори ризику професійного вигорання та оптимізувати управління людськими ресурсами у кризових ситуаціях. Вона виступає інтегративним механізмом, який поєднує психологічні знання з аналітичними технологіями та даними різних систем, включаючи інформаційні, технічні, медичні та оперативні платформи.

Серед основних напрямів застосування психологічної аналітики у секторі безпеки і оборони можна виділити:

1. Оцінка когнітивних та емоційних характеристик персоналу, включаючи здатність до швидкого прийняття рішень, концентрацію уваги, стійкість до дезорієнтації та ефективну роботу в стресових умовах.
2. Моніторинг стресостійкості у реальному часі, що дозволяє виявляти симптоми втоми, перевантаження та емоційного виснаження до того, як вони негативно вплинуть на виконання завдань.
3. Прогнозування психоемоційних ризиків у екстремальних умовах, яке включає моделювання сценаріїв кризових ситуацій та оцінку потенційного впливу стресових факторів на колектив і окремих співробітників.
4. Підтримка прийняття рішень керівниками підрозділів, оскільки розуміння психоемоційного стану персоналу дозволяє ефективніше

планувати операції, розподіляти завдання та уникати критичних помилок у кризових ситуаціях.

5. Планування заходів щодо підвищення ефективності навчання та тренінгів, включаючи адаптацію програм під конкретні психофізіологічні та когнітивні характеристики персоналу, що підвищує результативність підготовки [1] .

Інформаційно-аналітична система, доповнена психологічними даними, дозволяє інтегрувати оцінку готовності персоналу до виконання завдань та враховувати потенційні ризики психоемоційного виснаження.

Практичне значення психологічної аналітики проявляється у кількох ключових аспектах:

- По-перше, вона дозволяє оцінювати психологічну готовність персоналу до роботи в умовах високого ризику та прогнозувати можливі стресові реакції.

- По-друге, інтеграція психологічних даних у загальні аналітичні системи підвищує точність прогнозів і ефективність управлінських рішень, зменшуючи ймовірність помилок та підвищуючи ефективність взаємодії в команді.

- По-третє, психологічна аналітика створює основу для формування превентивних заходів щодо підтримки психоемоційного стану персоналу, включаючи індивідуальні консультації, групові тренінги, методи саморегуляції та програми психологічної реабілітації після виконання складних завдань [2] .

Важливо підкреслити, що впровадження психологічної аналітики в інформаційно-аналітичне забезпечення передбачає міждисциплінарний підхід, де психологічні дані поєднуються з технічними, оперативними та стратегічними джерелами інформації. Такий підхід створює умови для комплексного аналізу ситуацій, підвищує точність управлінських рішень і дозволяє оптимально розподіляти ресурси персоналу, враховуючи його психоемоційні та когнітивні характеристики.

На сучасному етапі психологічна аналітика стає не лише невід'ємною складовою підготовки та підвищення ефективності роботи фахівців

екстремального профілю, а й ключовим фактором формування стійкості організаційних систем у кризових умовах. Вона дозволяє адаптувати освітні та тренінгові програми під індивідуальні та колективні потреби персоналу, підвищувати професійну компетентність, зменшувати ризики хронічного стресу, вторинної травматизації та професійного вигорання, а також забезпечує системну підтримку психологічної безпеки організації.

Таким чином, психологічна аналітика є стратегічно важливим компонентом інформаційно-аналітичного забезпечення органів сектору безпеки і оборони. Її інтеграція сприяє підвищенню готовності персоналу до діяльності в складних і критичних умовах, оптимізації управлінських рішень та ефективному використанню ресурсів. Розвиток психологічної аналітики відкриває нові можливості для прогнозування поведінки персоналу в кризових ситуаціях, удосконалення систем підготовки та підвищення оперативної ефективності органів безпеки. У довгостроковій перспективі використання психологічних даних у комплексних аналітичних системах дозволяє формувати адаптивні та стійкі організаційні структури, здатні оперативно реагувати на сучасні загрози.

Отже, психологічна аналітика виступає не лише інструментом підвищення ефективності управління, а й необхідною умовою розвитку сучасного сектору безпеки і оборони в умовах нестабільності та високої невизначеності.

Література

1. Алещенко В. В., Хміляр О. Ф. Інформаційно-психологічна безпека особистості в умовах воєнних дій. Вісник Національного університету оборони України. № 1 (83). 2025. С. 16-25. DOI: 10.33099/2617-6858-2025-83-1-16-25.
2. Осьодло В. І., Грилюк С. М., Тютюнник Л. Л. Сучасний стан і перспективи психологічного забезпечення в Збройних Силах України. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права, № 2. 2021. С. 86–92. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2021.1.14>